

Innspill til Nasjonal transportplan 2022 - 2033

Vår dato: 02.04.2020

Deres dato:

Deres referanse:

NHO Vestlandet sine prioriteringer til Nasjonal transportplan 2022-2033

NTP er et viktig styringsdokument som danner grunnlaget for bedret konkurransekraft for næringslivet i regionen. Vestland er blant landets største eksportfylker. Fylket har blant annet en stor olje- og gasssektor med tilhørende leverandørindustri, er landet største havbruksfylke, er et stort fiskerifylke, har stor metallindustri og er blant landets største produsenter av fornybar kraft. Regionen har et næringsliv som er innovativt, internasjonalt orientert og som er svært omstillingsvillig.

Samtidig som det skapes store verdier langs vestlandskysten er Vestland et utfordrende fylke å komme seg rundt i og drive transport i. Fra sør til nord hindres sømløs trafikkflyt av de mange fjordene som skjærer seg gjennom landskapet, og som må krysses ved hjelp av ferger. Skal man ta seg østover må man krysse fjellpartier som skaper store trafikale utfordringer på vinterhalvåret. Vinteren 2019/2020 går inn i historiebøkene som et av de verste årene for vinterregulariteten i høyfjellet på lenge. Vestland er også skredfylket nummer en. Halvparten av alle landets skredpunkt¹ finnes i Vestland¹. I tillegg til at skredfaren utgjør en betydelig risiko for de som ferdes langs veiene, skaper skred også stengte veier med potensielt lange omkjøringsruter.

Fylket vårt har en utfordrende demografi og et flertall av kommunene har befolkningsnedgang. Skal vi styrke næringslivets konkurransekraft må bedriftene ha tilstrekkelig tilgang til kompetanse i sitt nærrområde. I [Næringslivets kompetansebarometer](#) mener seks av ti bedrifter at de har et udekket kompetansebehov. Det er derfor viktig at det arbeides videre med å etablere større bo- og arbeidsmarkedsregioner som vil gi bedriftene tilgang på en større kompetansepool. Regionen vår må knyttes sammen på en bedre måte enn i dag.

¹ med middels og stor risiko

I vårt innspill til NTP legger vi til grunn at ansvaret for fiskerihavner og regionale flyruter er overtatt av fylkeskommunene. Vi forventer at de prosjekter som ligger inne i dagens NTP fullføres. Vi understreker samtidig behovet for at fylkene gis tilstrekkelig med kapasitet og midler til å ta på seg oppgavene. Vi legger i dette innspillet også til grunn at arbeidet med å realisere Rv. 555 – Sotrasambandet forsetter med uforminsket styrke. Siden anbudet allerede er utlyst og forberedende arbeider er i gang, er dette prosjektet ikke en del av vårt innspill til neste NTP. Det samme gjelder for strekningen Myrmel – Lunde langs E39. I dette dokumentet vil vi heller ikke legge vekt på Bypakker, da byvekstavtalen for Bergen nylig er rullert og Førdepakken løper til tidligst 2023. Vi understreker likevel at vi er positive til Bypakkene som foreligger.

NHO Vestlandets prioriteringer

Prioriterte prosjekter i første seksårsperiode 2022-27

Prosjektnavn	Type prosjekt	Korridor	MNOK
E16 Arna – Stanghelle	Vei og bane, skredsikring	Øst/Vest	22 000 ⁱⁱ
E39 Os – Stord (Hordfast)	Vei og fergeavløsning	Nord/Sør	35 000 ⁱⁱⁱ
E134 Haukelifjell: Vågsli – Røldal og Røldal – Seljestad):	Vei, vinterregularitet	Øst/Vest	7 189 ^{iv}
Stad skipstunnel:	Skipsfart	Nord/Sør	2 700 ^v
E39 – en rekke parseller:	Strekningsvis veitbedring (gul midtstripe, skredsikring) og fergeavløsning	Nord/sør	-
Totalkostnad			66 654

NHO Vestlandets prioriteringer til NTP er en kombinasjon av veiprosjekter, skipsfart og jernbane. Alle prosjektene har kommet langt i planprosessen og trenger oppstartsbevilgninger fra Stortinget for å bli igangsatt. Over en seksårsperiode utgjør prosjektene investeringer for i overkant av 11 milliarder i året. Av dette utløses rassikringsmidler og fergeavløsningsmidler, i tillegg til vanlige investeringsmidler. Alle prosjektene, med unntak av Stad skipstunnel, er planlagt delfinansiert med brukerbetaling, slik at statens eventuelle bidrag er vesentlig lavere enn totalbeløpet som er skissert

i tabellen over. Noen av prosjektene vil også, avhengig av eventuell oppstart, gå over flere NTP-perioder.

NHO Vestlandet har valgt å ikke sette en prioritert rekkefølge på prosjektene vi har spilt inn i første seksårsperiode. Vi legger til grunn at det som lar seg bygge først, bør igangsettes først.

Omtale av prioriterte prosjekter første seksårsperiode

Arna – Stanghelle (K5)

Arna - Stanghelle er første delprosjekt på strekningen Arna – Voss. Og er et kombinert vei- og baneprosjekt. Strekket er i dag svært utsatt for ulykker og ras. Veien har flere ganger blitt kåret til Norges verste vei^{vi}. Hovedbegrunnelsen for prosjektet er bedre trafikkikkerhet og skredsikring. I tillegg vil prosjektet innkorte reisetiden på bergensbanen og langs E16. Prosjektet binder Trengereid, Vaksdal og Stanghelle og Dale tettere til Bergen. Når hele strekningen til Voss fullføres vil også Voss komme innenfor rimelig pendleravstand² til Bergen. I Viken fylke planlegges samtidig Ringeriksbanen, som sammen med traseen Arna – Voss vil gi vesentlig innkortet reisetid på Bergensbanen.

Prosjektet innebærer tofelts vei mellom Stanghelle og Trengereid og firefelts motorvei mellom Trengereid og Arna. Veien vil i hovedsak gå i tunnel, som i stor grad er planlagt parallelt med ny jernbanetunnel.

E39: Stord – Os (Hordfast)

Strekningen er en del av fergefri E39. Prosjektet innebærer firefelts motorvei mellom Svegatjørn i Os (Bjørnafjorden kommune) og Ådland i Stord. Prosjektet er planlagt med bro over Langenuen og Bjørnafjorden, som vil erstatte tre av dagens fergesamband³. Det sees også på muligheter til å erstatte enda flere fergesamband som del av prosjektet⁴. Flere aktører har konkrete innovative planer for strekket som gir grunn til å hevde at prosjektet kan utløse ny teknologi^{vii}.

I dag er ny vei mellom Rådal og Svegatjørn under bygging. Stekningen Os – Stord blir en fortsettelse av denne veien. I Rogaland er byggingen av Rogfast, som vil gi fergefri forbindelse mellom Stavanger og Haugesund (og dermed også Stord), igangsatt. Med realisering av E39 Stord – Os vil

² Under 45 minutter.

³ Sandvikvåg-Halhjem, Halhjem-Våge og Jektevik-Hodnaneset.

⁴ Blant annet et av sambandene til Austevoll og enkelte samband mot Kvinnherad.

det bli fergefri forbindelse hele veien mellom Bergen og Stavanger. Dette vil skape en stor bo- og arbeidsmarkedsregion mellom to av landets største byer. Prosjektet gjør også at Stord vil bli innen pendleavstand til Bergen.

E134: Haukelifjell (Vågsli – Røldal – Seljestad)

E134 Haukelifjell er en viktig forbindelse mellom Vestlandet og Østlandet. Etter E16 Filefjell og Rv.52 Hemsedal kombinert, er Haukelifjell den mest brukte veien for godstransport mellom øst og vest^{viii}. E134 er en av to øst/vest-forbindelser som Statens vegvesen anbefaler^v og er regjeringens prioriterte øst/vest-forbindelse^{ix}. Prosjektet innebærer for vår region to delstrekninger: Vågsli – Røldal og Røldal – Seljestad. I tillegg er flere delstrekninger under planlegging øst for Vestland fylke.

Stad skipstunnel

Stad skipstunnel er et sjøfartsprosjekt, og er det eneste store kystprosjekter som ligger inne i dagens NTP. Prosjektet innebærer å bygge en skipstunnel gjennom stadplatået slik at skip kan unngå å gå over det værharde stadhavet. Tunnelen gir også mulighet for etablering av hurtigbåtrute mellom Bergen og Ålesund. Dette vil særlig knytte området Florø – Ålesund tettere sammen og som vil gi økte muligheter for reiselivet langs kysten.

Prosjektet er bevilget fem millioner i planleggingsmidler i statsbudsjettet 2020, slik at oppstartsbevilgning kan gis i henhold til Nasjonal transportplan.

E39: en rekke parseller

E39 er den viktigste sambindingsveien i Vestland fylke. Europaveien mangler gul midtstripe langs flere deler av strekningen, særlig gjelder dette nord for Bergen. Nord i fylket er det også mange skredpunkt langs E39. Det er viktig at utbedring av veien med gul midtstripe fortsetter slik at vi får en helhetlig stamvei fra sør til nord i Vestland. Det som kan realiseres først, bør bygges først. Skredpunktene bør også sikres, og transportetatene sine anbefalinger bør da ligge til grunn for prioritering. Vi vil i første periode særlig fremheve parsellene; Nordhordlandtunnelen, Bogstunnelen – Gaular grense, samt Langeland – Moskog.

^v Den andre er Rv. 52 over Hemsedal.

Prioriterte korridorer i siste seksårsperiode 2028-2033

Vestland er et stort og langstrakt fylke og vi er derfor avhengig av flere korridorer for å dekke alle regioner i fylket på en helhetlig måte, særlig gjelder dette for øst/vest-forbindelsene. Fra sør til nord er det E39 som er den viktigste veien. I tillegg er Rv.13 en viktig avlastingsvei og viktig for kommunikasjonen nord/sør i indre del av fylket. Østover er E16/Rv.52, Rv.15 og Rv.7 viktige veier. Vi legger til grunn at E134 er startet opp i første periode. Videre at det som lar seg bygge først, bør igangsettes først.

Korridorer	Omtale
E39	Strekningsvis veiutbedring (gul midtstripe, skredsikring) og fergeavløsning
E16: Stanghelle – Voss	Vei og bane, skredsikring
Rv. 13	Vinterregularitet, veiutbedring og skredsikring,
E39/ E16 i Bergen (ringveg øst)	Utbedring av trafikal sårbarhet i Bergensområdet
Rv. 15: Strynefjellet	Vinterregularitet, tunnelsikkerhet og skredsikring
Godsterminaler	Godsoverføring bane og havn
E16 og Rv.52	Veiutbedring (gul midtstripe), skredsikring og vinterregularitet
Rv. 7	Vinterregularitet Hardangervidda (konsept K2 – korte tunneler).

Omtale av prioriterte korridorer og prosjekter i andre periode

E39

Se tidligere omtale av strekket. De veiprosjekter som er mulig å realisere først, bør bygges først. Visjonen om fergefri E39 må opprettholdes, for på sikt å avløse de mange fjordkryssingene som i dag fører til transportstans og dermed merkostnader for næringslivet.

Av konkrete prosjekter langs strekket i andre periode vil vi blant annet trekke frem: Byrkjelo – Sandane, Skredsikring Våtedalen, Eikefet – Romarheim, Flatøy – Eikefet, Heiane – Ådland og Bykjelo - Grodås.

E16: Stanghelle - Voss

Stanghelle – Voss er siste delstrek av ny planlagt vei og bane mellom Arna i Bergen og Voss (K5). Det er viktig at dette strekket får oppstart så snart første delprosjekt (som vi har spilt inn i første periode) går mot slutten av anleggsperioden. Utbygging av de to delprosjektene må sees i sammenheng.

Rv. 13

Langs Rv.13 er det særlig viktig å sikre vinterregularitet mellom Vik og Voss. Denne veien er også viktig for å avlaste E16 dersom Gudvanga- eller Lærdalstunnelen skulle bli stengt. I Ullensvang kommune er Rv.13 også svært utfordrende med mange smale partier og en rekke skredpunkt. Strekket mellom Odda og Bjortveit er blant annet kåret til en av Norges verste veier^x.

E16/E39 i Bergen (Ringveg øst)

Trafikken i Bergen er i dag svært sårbar for stans. Særlig utfordrende er dette langs E39 mellom Bergen sentrum og Åsane, samt fra Åsane sentrum til Nordhordlandbruen. Førstnevnte er et sårbart strekke på grunn av faren for stans og stenging (særlig i Fløyfjellstunnelen), med lang omkjøringsvei. Særlig fikk vi erfare dette høsten 2019 da all trafikk i Bergensområdet ble lammet på grunn av et vannledningsbrudd i Sandviken. Løsningen vil på lang sikt være å bygge en ny ringvei mellom Fjøsanger og Åsane via Arna (Ringveg øst). Løsningen på kort sikt kan være å bygge et nytt løp i Fløyfjellstunnelen^{xi}. Veien mellom Åsane sentrum og Nordhordlandsbroen er utfordrende på grunn av tung trafikkbelastning og mange kryss som skaper stans i trafikkflyten. Veien går også gjennom et tett bebodd område. Her vil løsning være å etablere en ny vei mellom Åsane og Nordhordlandsbroen (Nordhordlandtunnelen).

Rv. 15: Strynefjellet

Rv. 15 er en viktig øst/vest-forbindelse for Nordfjord og søndre Sunnmøre. Veien brukes også som nord-sør forbindelse med påkobling mot E6 ved Otta. Vinterregulariteten på strekket er utfordrende. Veien har også smale tunneler på flere deler av strekket som trenger sikkerhetsoppgradering og utvidelse.

Godsterminaler

Godsterminalen for jernbane i Bergen er ikke dimensjonert for fremtidens transportbehov. Særlig utfordrende er situasjonen etter at Bybanen i Bergen nå legger beslag på store deler av dagens

arealer. Det må etableres en ny godsterminal som øker graden av godsoverføring fra vei til bane og fører til økt samhandling mellom transportaktørene. NHO Vestlandet understreker også at det er viktig at infrastrukturen til godsterminalene og havnene i fylket er god. Og at det legges helhetlige planer for dette.

E16/Rv. 52

I tillegg til utbedring av korridoren Arna-Voss, er E16 også utfordrende mellom Voss og Gudvangen, her mangler veien gul midtstripe langs flere partier, i tillegg til at flere av tunnelen på strekket må utbedres. I Nerøydalen trengs skredsikring.

Ved Borgund i Lærdal kobler E16 seg på Rv.52 Hemsedal som er det blant de mest trafikkerte øst-vest-strekningene. Dette er en av to av Statens vegvesen sine anbefalte øst/vest-forbindelser⁶. Over Hemsedalsfjellet må det sikres bedre vinterregularitet.

Rv. 7 Hardangervidda

Riksvei 7 over Hardangervidda er en av de mest vinterstengte veiene i landet. Veien har stor betydning for reiselivet. Statens Vegvesen gjennomførte i 2015 en KVVU hvor de anbefalte at det ble bygget en rekke korte tunneler langs strekket som vil bedre vinterregulariteten.

Vennlig hilsen
NHO Vestlandet

Grete Karin Berg
Regiondirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

⁶ Den andre er E134 over Haukeli.

-
- i <https://www.vegvesen.no/Fag/Teknologi/Geofag/Skred/Skredsikring>
- ii <https://www.vegvesen.no/Europaveg/e16banearnastanghelle/fakta>
- iii <https://www.vegvesen.no/Europaveg/e39stordos/nyhetsarkiv/e39-stord-os-hordfast-blir-8-milliardar-billigare>
- iv iv <https://www.regjeringen.no/contentassets/4812cdb12c4842a2818e43dafdf2a29e/sv2019-10-24-oppdrag-1-vedlegg-1-prosjektomtaler-korrigert.pdf>
- v <https://www.kystverket.no/Nyheter/2019/juni/stad-skipstunnel-kan-bygges-innenfor-ntp-rammene/>
- vi <https://www.naf.no/tips-og-rad/bilferie-og-reise/reisetips/de-10-verste-veiene-i-norge/>
- vii <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/ferjefriE39/nyhetsarkiv/aluminiumbru-over-langenuen-kan-bli-en-realitet>
- viii https://www.vegvesen.no/_attachment/2486994/binary/1294832?fast_title=Godsunders%C3%B8kelse+Vestlandet+2018.pdf
- ix <https://www.nrk.no/osloogviken/-vil-kunne-gi-betydelig-kutt-i-reisetid-1.12710656>
- x <https://www.naf.no/tips-og-rad/bilferie-og-reise/reisetips/de-10-verste-veiene-i-norge/>
- xi <https://www.ba.no/nytt-lop-i-floyfjellstunnelen-kan-hindre-fremtidig-kaos/s/5-8-1221749?access=granted&access=granted>
-